

1. Täienduskoolitusasutuse nimi

Järvamaa Rakenduslik Kolledž

2. Õppekava nimetus

Tugiisiku koolitus (sh esmaabiandja koolitus)

3. Õppekavarühm (vastavalt rahvusvahelisele haridus- ja koolitusvaldkondade klassifitseerimise süsteemile ISCED-F 2013)

Sotsiaaltöö ja nõustamine

4. Õppekeel

Eesti keel

5. Õppekava koostamise alus

Sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialist, tase 4

B.2.1 Kliendi sotsiaalsete oskuste arendamine;

B.2.2 Kliendi tegevusvõime arendamine, säilitamine ja toetamine;

B.2.3 Kliendi juhendamine ja toetamine igapäevaelu toimingutes;

B.2.4 Kliendi toetamine võimetekohasel panustamisel ühiskonda;

B.2.5 Toetamine asjaajamise korraldamisel;

B.2.6 Võrgustikutöö;

Spetsialiseerumisega seotud kompetentsid

B.2.8 Töö abivajadusega (tervisest tuleneva erivajadusega) lapsega;

B.2.9 Töö toimetulekuraskustes isikuga;

B.2.10 Töö rahvusvahelise kaitse saajaga;

B.2.11 Töö väärkoheldud isikuga;

B.2.12 Töö toimetulekuraskustes perega;

B.2.13 Töö sõltuvushäirega isikuga;

B.2.14 Sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialist, tase 4 kutset läbiv kompetents.

Tervise- ja töoministri 22. novembri 2018. määrus nr 50 „Töökeskkonnavoliniku, töökeskkonnanõukogu liikme ja esmaabiandja koolituse ja täienduskoolituse kord täienduskoolitusasutuses”

Sotsiaaltöö ja nõustamine riiklik õppekava.

6. Õppe kogumaht (akadeemilistes tundides) ja õppe ülesehitus

Õppe kogumaht on 260 tundi, millest 164 tundi on kontaktõpe ja juhendatud praktika töökeskkonnas 80 tundi. Iseseisev õpe 16 tundi.

Koolituse kogumaht sisaldab 16 tundi esmaabiandja koolitust.

7. Õppekeskkond

Kolledži auditoorium, mis on varustatud vajalike tehniliste vahenditega ning võimaldab kasutada erinevaid aktiivõppemeetodeid ja gruppides töötamist. Õppe ülesehituses muutub üks õppemeetod sujuvalt teiseks vastavalt õppegrupi osalejate soovidele ning valmisolekule tegevuste muutmiseks.

8. Sihtgrupp

Inimesed, kes töötavad või soovivad tööle asuda erinevas vanuses ja erinevate toimetulekuraskustega isikute tugiisikuna, lapsehoidjana, lasteaiaõpetaja assistendina või abiõpetajana sh abivajadusega (tervisest tuleneva erivajadusega) lapse tugiisikuna, rahvusvahelise kaitse saajaga, sõltuvushäirega isiku, toimetulekuraskustes isiku/pere või väärkoheldud isiku tugiisikuna.

9. Õppe alustamise tingimused

- ei ole lapsega töötava isikuna töötamiseks piiranguid lähtuvalt lastekaitseseaduse §20-st.
- vastab sotsiaalhoolekande seaduse § 25 lõike 2 punktis 1 kehtestatud nõuetele.
- tugisiku kutse taotlemisel on nõutud vähemalt keskharidus.

Tugisiku töös on olulised empaatia- ja vastutusvõimelisus, hoolivus, usaldusväärsus ja ausus. Tugisik peab olema koostööaldis ja hea suhtleja. Töö eeldab kohusetundlikkust, pingetaluvust, inimkeskseid väärtushoiakuid ja tolerantsust. Samuti on tähtsad (enese)kehtestamisoskus, analüüsivõime, sihikindlus ja järjepidevus.

10. Eesmärk

Koolituse läbinud õppija määratleb ja arendab ennast tugisikuna, kes kasutab oma teadmisi ja praktilisi oskusi erialases töös, abistab, nõustab ja juhendab inimest igapäevases elukeskkonnas, lähtuvalt kliendi sotsiaalsetest oskustest ja tegevusvõimest.

Koolitus on ettevalmistus sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialist, tase 4 tugisiku spetsialiseerumistele kutseeksami sooritamiseks.

11. Õpiväljundid

- Väärtustab sotsiaalhoolekande põhimõtteid, mõistab tugisiku teenuse olemust ja järgib eetika põhimõtteid ja seadusandlust;
- Toetab kliendi sotsiaalsete oskuste arengut ja tegevusvõimet;
- Kasutab sobivaid suhtlemisviise vastavalt kliendi eripärale;
- Jõustab, juhendab ja motiveerib klienti tema igapäevaelu kohustuste täitmisel, õiguste teostamisel või toimetulekul;
- Toetab klienti võimetekohasel panustamisel ühiskonda, sh õpi- ja/või tööharjumuste kujundamisel, asjaajamise korraldamisel ja võrgustiku loomisel;
- Toetab erinevaid sotsiaalvaldkonna sihtgrupe ja teab nende abistamise võimalusi;
- Hindab kannatanu seisundit ja annab abivajajale haigushoogude, õnnetusjuhtumite ja traumade korral esmaabi, vajadusel kutsub abi;
- Analüüsib oma arenguvajadusi ja kutseoskusi.

12. Õppe sisu

Kontaktõpe 164 tundi hõlmab ka loengusiseseid praktilise õppe tegevusi.

Üldteadmised sotsiaalhoolekandest ja kutset läbiv kompetents (8 t)

- Sotsiaalala töötaja eetikakoodeks
- Sotsiaalhoolekande väärtused ja tegutsemispõhimõtted
- Sotsiaalhoolekande korraldus ja õiguslikud alused Eestis
- Tugisiku tööd reguleerivad õigusaktid
- Tugisiku kutse taotlemise korraldus

Kliendi sotsiaalsete oskuste arendamine (32 t)

- Kliendi toetamine suhtlemisel. Erinevad kommunikatsiooni viisid.
- Kliendil toetamine käitumisnormide õppimisel
- Kliendi emotsionaalse seisundi toetamine
- Toetamine konfliktide lahendamisel ja ennast kehtestava käitumise õppimisel
- Meeskonnatöö. Kliendi haavatavus ja stigmatiseerimine. Kliendi agressiivse käitumise ohjamine.

- Eneseesinduse oskuse toetamine

Kliendi tegevusvõime arendamine, säilitamine ja toetamine (16 t)

- Kliendi tegevusvõime ja kõrvalabi vajaduse hindamine ning analüüsimine
- Tervises seisundi jälgimine, muutuste märkamine
- Tervisekäitumise kujundamine ja isiklik hügieen
- Kliendi võimestamine
- Kliendi juhendamine abivahendite kasutamisel

Kliendi juhendamine ja toetamine igapäevaelu toimingutes (24 t)

- Toetamine igapäevaelu toimingute planeerimisel, päevakava koostamine
- Koos kliendiga igapäevaeluga seotud eelarve koostamine
- Toetamine enese eest hoolitsemisel
- Juhendamine majapidamise korraldamisel
- Juhendamine toitumisel, menüü koostamine
- Kliendi suunamine ja kaasamine vabaajategevustesse

Kliendi toetamine võimetekohasel panustamisel ühiskonda (8 t)

- Kliendile sobilike õppimis-, töötamis- ja hõivevõimaluste leidmine ja säilitamine
- Toetamine töö- ja õpiharjumuste kujundamisel
- Toetamine õppimisel, töötamisel ja muus hõives vajalike praktiliste oskuste õppimisel

Toetamine asjaajamise ja võrgustikutöö korraldamisel (8 t)

- Toetamine eluasemega seotud asjaajamisel
- Toetamine avalike teenuste kasutamisel
- Juhendamine kogukonnas pakutavate teenuste tarbimisel
- Toetamine IKT-vahendite kasutamisel
- Koostöö kliendi võrgustikuga
- Koostöö kogukonna ja teiste spetsialistidega, koostöövõrgustiku koostamine.

Töö erinevate sihtgruppidega (48 t)

- Töö abivajadusega (tervisest tuleneva erivajadusega) lapse ja täiskasvanuga
- Töö toimetulekuraskustes isikuga ja perega
- Töö rahvusvahelise kaitse saajaga
- Töö väärkoheldud isikuga
- Töö sõltuvushäirega isikuga

Esmaabiandja koolitus (16 t)

- Abivajaja tervisliku seisundi hindamine
- Esmaabi haigushoogude, õnnetusjuhtumite ja traumade korral, arvestades lapse tervislikku seisundit ja/või trauma ulatust
- Esmaabivahendite valik ja kasutamine töökohal
- Praktiline esmaabi ülesanne – situatsioonülesanne
- Teoreetiliste teadmiste test

Juhendatud praktika töökeskkonnas (80 t) ja praktika kaitsmine (4 t)

Juhendatud praktika töökeskkonnas koos praktikaaruande koostamise ja kaitsmisega. Juhendatud praktika töökeskkonnas toimub era- või munitsipaalasutustes, kus pakutakse lastele ja/või täiskasvanutele tugiisikuteenust. Praktika aruande juurde tuleb esitada ka vormikohane praktikajuhendaja/tööandja hinnang (vorm asub eswa.ee).

Iseseisev õpe (16 t)

Juhtumianalüüsi koostamine

Vormikohases ja kliendikeskses juhtumianalüüsis on õppijal oluline lähtuda juhtumi juures kliendile/perele olulistest aspektidest ja eesmärkidest. Juhtumianalüüsis tuleb kompetentside ja tööosade kaupa kirjeldada, analüüsida ja põhjendada oma tegevust tugiisikuna, lähtudes juhtumis toodud konkreetsest kliendist (vorm asub eswa.ee).

Toetab kutse taotlemisel esitatava vormikohase juhtumianalüüsi vormistamist.

13. Õppemeetodid

Õppe ülesehituses muutub üks õppemeetod sujuvalt teiseks vastavalt õppegrupi osalejate soovidele ning valmisolekule tegevuste muutmiseks.

14. Iseseisev õpe

Juhtumianalüüs

15. Õppematerjalid

Sotsiaalala töötaja eetikakoodeks https://www.eswa.ee/wp-content/uploads/2016/11/Eetikakoodeks_Avaldatud-ST.pdf

Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsioon eswa.ee <https://www.eswa.ee/kutse-andmine/tugiisik/>

Sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialist, tase 4 kutsestandard

<https://www.kutseregister.ee/ctrl/et/Standardid/exportPdf/11111545/>

Sotsiaalhoolekande seadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/113032019155>

Sotsiaalministeerium <https://www.sm.ee/>

Sotsiaalkindlustusamet <https://sotsiaalkindlustusamet.ee/>

Välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seadus

<https://www.riigiteataja.ee/akt/VRKS>

Varjupaiga taotlemine <https://www.politsei.ee/et/juhend/rahvusvaheline-kaitse>

Barsineviča, S., Cukura A. jt. (2011). Minu eriline laps – vastuseid küsimustele. Tartu:

Anni Mängumaa https://www.kliinikum.ee/wp-content/uploads/2019/12/minu_eriline_laps.pdf

Habicht, A., Kask H. (2016). Teekond erilise lapse kõrval. Tallinn: Eesti Puuetega

Inimeste Koda <https://www.epikoda.ee/wp-content/uploads/2017/01/Teekond-erilise-lapse-korval.pdf>

Võib lisanduda koolitajate soovituslik lugemisvara.

Koolitajate jaotusmaterjal.

16. Nõuded õpingute lõpetamiseks sh hindamismeetodid ja –kriteeriumid

Õpingud loetakse lõppenuks, kui õppiija on osalenud kontaktõppes vähemalt 75%, esitanud praktilised ülesanded ja juhtumianalüüsi, sooritanud juhendatud praktika töökeskkonnas ning vajadusel läbinud esmaabiandja koolituse. Mitteeristav hindamine.

Hindamismeetod	Hindamiskriteeriumid
----------------	----------------------

Praktilised ülesanded	- Kliendi eripärast lähtuva päevakava, eelarve ja menüü koostamine - Kliendi koostöövõrgustiku planeerimine ja koostamine
Juhtumianalüüs	On valminud vormikohane juhtumianalüüs, kus tuleb kompetentside ja tööosade kaupa kirjeldada, analüüsida ja põhjendada oma tegevust tugiisikuna, lähtudes juhtumis toodud konkreetsest kliendist.
Esmaabiandja koolituse praktiline töö - situatsioonülesanne	Situatsioonülesande baasil elustamise demonstreerimine. Ülesanne loetakse sooritatuks kui on antud algoritmi järgides elupäästev esmaabi. Õppija analüüsib ja reflekteerib oma tegevust.
Esmaabiandja koolituse teoreetiliste teadmiste test	Positiivseks soorituseks on vaja vähemalt 80% õigeid vastuseid.
Juhendatud praktika ettevõttes	- On sooritanud juhendatud praktika ettevõttes täies mahus - On koostanud ja kaitsnud praktikaaruande - On esitanud vormikohase praktikajuhendaja/tööandja hinnangu

17. Koolituse läbimisel väljastatav dokument

Koolituse lõpus väljastatakse tunnistus, kui lõpetamise nõuded on täidetud. Hindamisel mitteosalenud või hindamist mitte läbinud õppijale väljastatakse tõend koolitusel käsitletud ja õppija poolt läbitud teemade kohta.

18. Koolitaja kompetentsust tagava kvalifikatsiooni või õpi- või töökogemuse kirjeldus

Koolitajal on koolitatavas valdkonnas kõrg- või eriharidus, töökogemus sotsiaal- või haridusvaldkonnas ning täiskasvanute koolitamise kogemus.

Koolitusele kaasatakse tervishoiukorralduse infosüsteemis registreeritud tervishoiutöötaja, kes on läbinud esmaabiõpetaja koolituse ning omab sellekohast tunnistust.